

Стаття надійшла до редакції 14.05.2024 р.
Перевірено на плагіат 19.05.2024 р.
унікальність – 99.3%

<https://doi.org/10.17721/StudLing2024.24.77-88>

УДК 81'23:81'371.3

СКАЛЯРНА ГРАДАЦІЯ ЕПІСТЕМІЧНИХ СЛІВ ДЛЯ ПОЗНАЧЕННЯ СУМНІВУ/ВПЕВНЕНОСТІ

Ле Сяомен, lexiaomeng0318@gmail.com

аспірантка,

Київський національний університет імені Тараса Шевченка

Статтю присвячено аналізу скалярної градації епістемічних слів, що виражають сумнів/впевненість. Для вимірювання ступеня впевненості запроваджено шкалу впевненості, на протилежних кінцях якої знаходяться заперечення та ствердження.

Як матеріал дослідження було обрано епістемічні слова з семантикою сумнів/впевненості – 10 інтерв'ю російською мовою (всього 18 205 символів). У ході аналізу епістемічні дієслова були класифіковані на дві категорії в залежності від ступеня вираження впевненості/сумніву: 1) дієслова думки та припущення; 2) дієслова знання та дієслова впевненості. За нашими підрахунками, дієслова знання домінують у медіадискурсі, що відображає впевненість того, хто говорить, у змісті свого повідомлення, а також його прагнення вплинути на учасників розмови.

Крім епістемічних дієслів, епістемічна модальність може виражатися вступними словами та іншими модальними елементами. За рівнем достовірності вони поділяються на ствердні та ймовірні. У розглянутих медіатекстах епістемічні дієслова представлені ширше, ніж епістемічні модальні слова. Лінгвістичні засоби з семантикою припущення використовуються набагато частіше, ніж ствердні модальні елементи. Очевидно, це відбувається тому, що мовець прагне залишити простір для маневру в діалозі, роблячи вираз своїх думок непрямим і евфемістичним.

Як показав наш аналіз, сумнів близький до повного заперечення, але не дорівнює йому; впевненість близька до ствердження, але не дорівнює їй. Немає чіткого переходу між прямим запереченням та сумнівом, сумнівом та припущенням, припущенням та впевненістю, впевненістю та твердженням.

Ключові слова: епістемічні слова, сумнів, впевненість, шкала достовірності, скалярна градація.

© Ле Сяомен, lexiaomeng0318@gmail.com

Скалярна градація епістемічних слів для позначення сумнів/впевненості (Українською)

SCALAR GRADATION OF EPISTEMIC WORDS TO DENOTE DOUBT/CONFIDENCE

Le Xiaomeng, lexiaomeng0318@gmail.com

*PhD student,
Taras Shevchenko National University of Kyiv*

This article analyzes the scalar gradation of epistemic words expressing doubt and confidence. To measure the degree of confidence, a confidence scale is introduced, with negation and affirmation at opposite ends.

The research material consists of epistemic words with the semantics of doubt and confidence, selected from 10 interviews in Russian, totaling 18,205 characters. During the analysis, epistemic verbs were classified into two categories based on the degree of expression of confidence and doubt: 1) verbs of opinion and assumption, and 2) verbs of knowledge and confidence. Our calculations indicate that verbs of knowledge dominate media discourse, reflecting the speaker's confidence in their message and their desire to influence conversation participants.

In addition to epistemic verbs, epistemic modality can also be expressed through introductory words and other modal elements. These elements are categorized into affirmative and conjectural based on their degree of reliability. In the reviewed media texts, epistemic verbs are more frequently used than epistemic modal words. Linguistic means with the semantics of conjecture are employed much more often than affirmative modal elements. This is likely because the speaker wants to leave room for maneuvering in the dialogue, thereby making the expressions more indirect and euphemistic.

Our analysis shows that doubt is close to complete denial but not equivalent to it; confidence is close to affirmation but not equivalent to it. There is no clear transition between direct denial and doubt, doubt and assumption, assumption and certainty, or certainty and affirmation.

Key words: *epistemic words, doubt, confidence, confidence scale, scalar gradation.*

Для виміру ступеня впевненості мовця у достовірності свого висловлювання багатьма лінгвістами використовується скалярна шкала, яка, однак, розуміється різними лінгвістами по-різному. На думку О.Л. Доценко, двома крайніми точками шкали є знання і незнання [Доценко 2006], водночас, К. Junge вважає, що віра та сумнів є крайніми точками такої шкали [Junge 1985], а для С. Ренооя та С. Віттемана, це

“впевненість і неможливість” [Renooy, Witteman 1999], для М. Холлідея та С. Маттіссена – “так та ні” [Halliday, Matthiessen 2004].

Скалярний погляд на епістемічну модальність привернув велику увагу у прагматиці, функціональній лінгвістиці та семантиці. У своїй роботі «Епістемічні слова за шкалою впевненості» Л. Ніжник та В. Бялик докладно представили розподіл модальних слів, що виражають упевненість, на модальній епістемічній шкалі [Ніжник, Бялик, 2022].

Навмисна нечіткість – ще одна з особливостей епістемічних модальних виразів. На думку Li M., розмитість (fuzziness) розуміється як «невизначеність, нечіткість кордонів та двосторонність мовної семантики, і невизначеність відноситься до невизначеності конотації та денотації мовних одиниць» [Li 2011, с. 811].

У рамках даної статті нашу увагу зосереджено на словах, які виражають сумнів/упевненість, що детермінує ступінь упевненості мовця у достовірності свого висловлювання. Слідом за Л. Ніжник [Ніжник 2023, с. 107], ми розмістили сумнів/впевненість на шкалі достовірності, яка визначається як ментальний континуум, що складається з ключових епістемічних станів утвердження, впевненості, здогадки, сумніву, заперечення.

Метою нашої роботи є з'ясування скалярної градації епістемічних слів, що виражають сумнів/упевненість. Для реалізації цієї мети були розглянуті 10 російськомовних інтерв'ю загальним обсягом 18 205 слів. Основним завданням є кількісно-якісний аналіз особливостей вживання модальних слів у медіатекстах та їх класифікація за модальним значенням.

Ми вважаємо, що на цій шкалі сумнів близький до повного заперечення, але не дорівнює йому; здогадка відповідає слабкому сумніву; впевненість близька до ствердження, але не дорівнює ствердженню. Немає чіткого переходу між повним запереченням та сумнівом, сумнівом та здогадкою, здогадкою та впевненістю, впевненістю та ствердженням. Упевненість може мати числове значення за шкалою – від 0 до 100 % рівня ймовірності: 0 % означає повне заперечення, 100 % означає повне ствердження. Епістемічні слова можуть мати як позитивне, так і негативне значення, передавати як суб'єктивну, так і об'єктивну модальність. Епістемічні слова можуть змінювати своє становище на шкалі впевненості та набувати певного вектору ствердження чи заперечення. З одного боку, це залежить від комунікативного наміру мовця, з іншого - сусідні модифікатори можуть впливати на модальність

епістемічних слів. Відносини між сумнівом, впевненістю, ствердженням, запереченням та здогадом можуть бути графічно представлені (див. рис. 1). Пунктирна лінія вказує на те, що межі між зонами різної модальності є досить нечіткими.

Рис. 1. Шкала достовірності

За типом вираженої модальності епістемічні дієслова можна поділити на такі семантичні групи: 1) дієслова думки та припущення: *Думаю, что это связано и с отсутствием предложения на рынке – футболки, свитшоты, худи, леггинсы* [gazeta.ua, 30.05.2022]. *Представляю, как ребятам с войны – у них частые головные боли, бессонница по ночам* [gazeta.ua, 10.02.2022]; *Но вакансии оставались, потому что они на 30 дней публикуются. Какое-то время казалось, что ничего не происходит* [gazeta.ua, 01.07.2022]. 2) дієслова знання та дієслова впевненості (*Я понял, что это также продукт "великадержавнава расийскава шовинизма"* [gazeta.ua, 07.03.2024]. *И я уверена, что люди, самостоятельно обратившиеся к нам по зову сердца, помогут создать для людей такую же сказку, которую удалось на первом* [gazeta.ua, 23.08.2022]. *Мы всегда рады новым членам команды и уверены, что вместе сможем помочь как можно большему числу людей* [gazeta.ua, 01.07.2022]. *Но, организовав первый заезд, поняли, что заявок даже по этим двум категориям, к сожалению, слишком много. Мы хотим помочь всем, но понимаем, что реализовать это будет тяжело. Однако будем стараться!* [gazeta.ua, 01.07.2022].

Кількісний аналіз різних семантичних груп епістемічних дієслів продемонстрував, що у газетному і періодичному дискурсі домінують дієслова знання. Це пов'язано з тим, що тексти ЗМІ є органічним поєднанням об'єктивності та суб'єктивності, раціональності та емоційності, взятих у комунікативному аспекті, оскільки інформаційна та імпресивна функції є для них основними [цит. за Ле 2021, с. 121]. Домінування дієслів знання підкреслює прагнення мовця бути переконливим і впливати на учасників розмови.

Таблиця 1

Процентные различия в количественной представленности глаголов
знания и мнения в текстах СМИ

Семантичні групи епістемічних дієслів	Кількість	%
Дієслова знання	103	72 %
Дієслова думки	40	28 %
Усього	143	100 %

У текстах газет дієслова знання представлені такими лексемами: *понимать/понять* (56 с/у, I ранг¹); *знать* (23 с/у, II ранг); *верить* (7 с/у, III ранг); *представляют* (4 с/у, IV ранг); *считать* (3 с/у, V ранг); *доверяют* (3 с/у, V ранг); *уверен* (3 с/у, V ранг); *известно* (2 с/у, VI ранг); *узнать* (1 с/у, VII ранг); *убеждают* (1 с/у, VIII ранг).

Думка і пипущення виражаються за допомогою таких дієслів: *думать* (14 с/у, I ранг); *чувствовать* (12 с/у, II ранг); *кажется* (7 с/у, III ранг); *сомневаться* (7 с/у, III ранг); *полагать* (7 с/у, III ранг); *не думать* (5 с/у, IV ранг); *допускать* (2 с/у, V ранг).

З наведеного вище рейтингу ми бачимо, що найпоширенішим дієсловом знання в медіатекстах є дієслово *разуміти*, а дієсловом думки, що найчастіше використовується, є *думати*. Розуміння ґрунтується на знаннях та уявленнях людини, пов'язаних з аналізом ситуації, водночас, розуміння може виникати з часом по мірі накопичення людиною життєвого досвіду. Наприклад: *Понимал, что ничего не шарю в военном деле, поэтому много учился и тренировался* [gazeta.ua, 07.03.2024]. Розуміння тісно пов'язане з мисленням та вимагає попередніх предметних знань та деякої розумової роботи. Отримані в такий спосіб знання чи ідеї дозволяють передбачити, як розвиватимуться ситуації у майбутньому: *Срабатывают адаптивные механизмы психики и ты понимаешь, что должен концентрироваться на каких-то светлых точках, чтобы открывать их для других и чтобы люди за них тоже цеплялись и имели силы* [gazeta.ua, 05.08.2022].

За частотою вживання дієслово *знати* посідає друге місце серед епістемічних дієслів з модальною семантикою знання. Основне значення дієслова *знати* в медіатекстах полягає в тому, щоб дозволити оцінити певні судження як достовірні та вказати на готовність суб'єкта обґрунтувати

¹ Ранг – це порядковий номер спостереження у варіаційному ряду, тобто порядковий номер у виборці по мірі зменшення.

істинність чи достовірність інформації, що повідомляється. Знання складається з наступних частин: знання з інформації, знання з досвіду та знання «про інших». Знання з інформації аналізується інтелектуально: *Но знаю, что нужно рассматривать каждый конкретный случай, потому что когда военные приезжают на несколько дней в отпуск, то они ходят в штатском* [gazeta.ua, 05.08.2022]. Достовірність емпіричних знань оцінюється через відчуття: *Люди знают, что мне можно доверять* [gazeta.ua, 05.08.2022]. Знання з досвіду та знання з інформації постійно взаємодіють одне з одним, і знання з досвіду часто-густо стає основою для суджень. Знання «про інших» об'єднує інформацію і знання з досвіду, отримані з різних джерел: *Наш фонд, как вы знаете, именной, и Вадим Столар является тем человеком, вокруг которого объединились волонтеры* [gazeta.ua, 23.08.2022]. Крім того, глагол *знать* может управлять косвенными вопросами: *А мы-то знаем, почему мы не можем сдать и что с нами будет, если бы вдруг нас завоевали* [gazeta.ua, 05.08.2022]. Незважаючи на свою природу, дієслово *знати* в матеріалі, що вивчається, в ряді випадків тяжіє до розуміння, впевненості, переконання, думки, почуття: *И меня больше всего поразило, что все дети точно знают, кем они хотят быть и что хотят делать в будущем* [gazeta.ua, 23.08.2022].

Характерною рисою дієслова *вірити* є його ірраціональність. Віра – це переконання в «А», незважаючи на повну або майже повну відсутність доказів існування «А». Переконання, засновані на вірі, виникають тоді, коли «А» має високу цінність для суб'єкта віри, внаслідок чого раціональні аргументи не розглядаються. На думку С. Лема, *віра* зазвичай набувається або втрачається незалежно від раціональних аргументів. Наприклад, віра в Бога ґрунтується на апеляції суб'єкта до релігійних цінностей, не засновуючись на логічних доказах існування Бога [Лема, 1998]. Наприклад: *Мы любим верить во всякие мифы* [gazeta.ua, 05.08.2022].

Серед дієслів думки, відібраних нами з російських медіатекстів, найчастіше зустрічається дієслово *думати*. Він вказує на низький ступінь впевненості мовця у змісті його повідомлення і набуває гіпотетичного модального значення при введенні умовних пропозицій з пояснювальною функцією, наприклад: *Мы не можем думать о победе и успехе, если выгорим в первые, кратковременные события* [gazeta.ua, 05.08.2022]. Модальна семантика гіпотетичності чи ствердження, притаманна дієслову *думати* підтверджує його здатність поєднуватись з іншими модальними виразами для уточнення ступеня достовірності повідомлюваного, наприклад: *Мы все друг*

для друга являемся большим ресурсом, и пусть никто не *думает*, что *может быть* в стороне или с краю, или его участие мало, или его роль невелика [gazeta.ua, 05.08.2022].

Дієслово *здається* виражає непевнене припущення мовця, тобто це модальне дієслово вказує на суб'єктивну думку, засновану на інтуїції, передбаченні або яка ґрунтується на аналогії з раніше відомим, наприклад: *Мне под лекарством казалось, что все так просто – зашили, протез надели и вперед* [gazeta.ua, 16.07.2023]. *Но вообще кажется, что наша выносливость удивления достойна и борьба и волонтерство продолжается* [gazeta.ua, 05.08.2022].

Дієслово *сумніватися* іноді інтерпретується в плані негативної ймовірності швидше, ніж позитивної, а також ймовірності, яка є меншою за 50 %. Однак це не може пояснити твердження *«Я впевнений, але в мене все ще є сумніви»*, оскільки мовець одночасно вважає, що ймовірність повідомлення більше 50 %, а ймовірність менше 50 % порушує закон несуперечності в логіці: судження і його заперечення не можуть бути дійсними одночасно. Впевненість і сумнів – дві окремі категорії: суб'єкт на певний відсоток визнає (впевнений в) «Р», а на певний відсоток не визнає (сумнівається в Р), – «не-Р». Це співвідношення може бути будь-якого кшталту. Інакше кажучи, сумнів у «А» означає невизнання «А» і семантично підкреслює заперечення ймовірності «А». Наприклад, *Возможно, шесть судей лучше, чем три. Я сомневаюсь в этом, но возможно.* [gazeta.ua, 23.04.2024]. У попередньому висловлюванні мовець приходить до семантично негативного результату, сумніваючись у тому, що шість суддів будуть кращими, ніж три судді. Але якби він сказав: *Я уверен, что шесть решений лучше, чем три*, то семантично підкресленим був би позитивний результат. Повна переконаність не залишає сумнівів: вона займає 100% шкали ймовірності і, відповідно, не залишає місця для сумнівів. Бути повністю переконаним означає ні в чому не сумніватися, вважати щось абсолютно достовірним.

Межі між значеннями багатьох епістемічних дієслів та ступенем вираженої впевненості/непевненості умовні, утворюючи певний лінгвістичний континуум [Rubin 2010, с. 536]. Семантичні сфери дієслів *знати, розуміти, вважати* часто є настільки близькими, що їх значення у різних контекстах перехрещуються та взаємопроникають. Крім епістемічних дієслів, епістемічна модальність також може виражатися вступними словами та модальними виразами. За рівнем достовірності ці мовні модальні засоби

можна класифікувати на дві категорії: ствердні та ймовірні. Ствердні модальні способи висловлюють впевненість, тобто маркують високий рівень достовірності висловлюваного: *Мы должны были накормить оставшихся без средств к существованию киевлян и переселенцев, хлынувших в столицу. И, конечно, наших защитников, стоящих на страже Киева* [gazeta.ua, 23.08.2023]. *На самом деле они слизняки, без твердого характера и смелости* [gazeta.ua, 07.03.2024].

Ймовірні модальні способи виражають невпевненість, припущення та сумніви: – *Как быстро закрывают вакансии? Бонусы уже не предлагают? – Бонусные программы сильно срезаны. Возможно, в ИТ-компаниях меньше, потому что там осталась конкуренция* [gazeta.ua, 01.07.2022]. *Он может с первого раза не подойти, потому что это самая важная деталь, влияющая на удобство пользования* [gazeta.ua, 12.12.2023]. У таблиці 2, поданій нижче, показано кількість та відсоток модальних засобів із семантикою ствердження та модальних засобів із семантикою припущення (ймовірності), реалізованих у досліджених текстах ЗМІ.

Таблиця 2

Кількісні відмінності в репрезентованості мовних значень модальності ствердження і модальності припущення

Мовні засоби епістемічної модальності	Кількість модальних засобів	Процентний відсоток %
Мовні засоби з модальністю ствердження	26	23 %
Мовні засоби з модальністю припущення	86	77 %
Усього	112	100 %

Як слідує з таблиці, мовні засоби з модальністю припущення вживаються значно частіше, ніж мовні засоби з модальністю ствердження. Вступні модальні слова та інші модальні елементи, що виражають впевненість, у відібраних російських текстах ЗМІ представлені такими мовними формами: *на самом деле* (5 с/у, I ранг); *действительно* (5 с/у, I ранг); *конечно* (4 с/у, II ранг); *точно* (4 с/у, II ранг); *понятно* (3 с/у, III ранг); *ясно* (2 с/у, IV ранг); *естественно* (1 с/у, V ранг); *очевидно* (1 с/у, V ранг);

абсолютно (1 с/у, VI ранг);

Вступні слова та модальні елементи, що виражають у російських текстах ЗМІ невпевненість, припущення та сумнів, представлені такими вступними словами, словосполученнями та модальними частками: *ли* (26 с/у, I ранг); *может* (16 с/у, II ранг); *возможно* (10 с/у, IV ранг); *может быть* (6 с/у, V ранг); *наверное/наверно* (5 с/у, VI ранг); *будто* (4 с/у, VII ранг); *вроде* (2 с/у, VIII ранг); *разве* (2 с/у, VIII ранг); *видимо* (1 с/у, IX ранг); *вряд ли* (1 с/у, IX ранг); *вроде как (бы)* (1 с/у, IX ранг); *как будто* (1 с/у, IX ранг); *пожалуй* (1 с/у, IX ранг).

За кількістю використань у розглянутих текстах ЗМІ епістемічні дієслова представлені ширше, ніж епістемічні модальні слова, що відбиває превалювання впевненості мовця у повідомленні, водночас вказуючи на його прагнення вплинути на учасників бесіди. У той же час, модальні елементи з семантикою ймовірності використовуються значно частіше, ніж модальні елементи з семантикою ствердження, що говорить про те, що мовець прагне залишити собі можливість для маневру в діалозі, роблячи свій вислів більш евфемістичним і уникаючи прямого вираження своєї думки. Це, безсумнівно, впливає на підвищення рівня кооперативності діалогу. Слід зазначити, що багатьом епістемічним мовним елементам властива семантична неоднозначність і невизначеність, відсутність чітких меж між значеннями різного модального забарвлення. При описі одного й того ж самого психічного стану можуть використовуватися різні епістемічні предикати залежно від специфіки комунікативної ситуації та комунікативних інтересів всіх учасників комунікації, що підкреслює високу прагматичну заангажованість епістемічної модальності.

Вибір епістемічних модальних способів залежить від комунікативних намірів того, хто комунікує, від його/її бажання зацентувати або модальність впевненості, або невизначеності. Основні епістемічні значення варіюються за шкалою впевненості від «повністю достовірного», «середньої достовірності» аж до та «слабкої достовірності». Ступінь впевненості в правдивості повідомлення може підвищуватися або знижуватися за рахунок використання різних модальних маркерів.

Література:

1. Доценко О. Л. *Семантико-прагматичний синтаксис: особливості вираження модальності: монографія* (Київ: Міленіум, 2006): 226.

2. Ніжнік, Ю. І. *Вербалізація концепту сумнів у англомовному художньому дискурсі. (Дис. ... канд. філол. наук)* (Чернівці: Чернівецького національного університету імені Юрія Федьковича, 2023).
3. Лема С. «Wiara i wiedza». *Bez Dogmatu* 36 (1998).
4. Ле Сяомен. «Семантики сомнения и способы её выражения в текстах современных русскоязычных масс-медиа». *Мовні і концептуальні картини світу* 69 (2) (2021): 121-135.
5. Li M. «Clarification on Linguistic Applications of Fuzzy Set Theory to Natural Language Analysis». *Eighth International Conference on Fuzzy Systems and Knowledge Discovery*, (2011): 811-815.
6. Byalyk V. D., Nizhnik L. I. «Epistemic Words on the Confidence Scale». *Academic Journal of Modern Philology* 15 (2022): 107-115.
7. Halliday Michael, Christian Matthiessen. *An Introduction to Functional Grammar. Fourth Edition* (London: Routledge, [2004] 2014): 480.
8. Junge K. «Phenomenological Note on Belief-Feeling and the Relation Between Affect and Belief». *Scandinavian Journal of Psychology* 26 (1) (1985): 285-287.
9. Rubin V. «Epistemic modality : From uncertainty to certainty in the context of information seeking as interactions with texts». *Elsevier Information Processing & Management* 46 (5) (2010): 533-540.
10. Silja Renooij, Cilia Witteman. «Talking Probabilities: Communicating Probabilistic Information with Words and Numbers». *International Journal of Approximate Reasoning* 22 (3) (1999): 169-194.

Джерела ілюстративного матеріалу:

11. *Украинки покупают свадебные босоножки. Продажи выросли с 24 февраля* – Алина Качоровская (2022), URL: <https://gazeta.ua/ru/articles/economics/ukrainki-pokupayut-svadebnye-bosonozhki-prodazhi-vyrosli-s-24-fevralya-alina-kachorovskaya/1091056>
12. *"Надо наказывать за оскорбление военных и их родных"* – волонтер (2022), URL: <https://gazeta.ua/ru/articles/politics/nado-nakazyvat-za-oskorblenie-voennyh-i-ih-rodnyh-volonter/1069882>
13. *Со всей любовью уничтожил бы все, что называется "русским"* – Фагот об артистах в окопах, "коллегах" из РФ и национализме (2024), URL: <https://gazeta.ua/ru/articles/culture/so-vsej-lyubovyu-unichtozhil-by-vse-chto-nazyvaetsya-russkim-fagot-ob-artistah-v-okopah-kollegah-iz-rf-i-nacionalizme/1174014>
14. *Наталья Приходько: Проектом "Відновись" Фонд Вадима Столара пытается дать "второе дыхание" семьям с детьми, где погиб муж* (2022), URL: <https://gazeta.ua/ru/articles/life/natalya-prihodko-proektom-vidnovys-fond-vadima-stolara-pytaetsya-dat-vtoroe-dyhanie-semyam-s-detmi-gde-pogib-muzh/1107498>
15. *Мы – люди, которые борются за ценности, а не просто стреляют"* – поэтесса Марьяна Савка (2022), URL: <https://gazeta.ua/ru/articles/culture/my-lyudi-kotorye-boryutsya-za-cennosti-a-ne-prosto-strelyayut-poetessa-maryana-savka/1102927>

16. "Сделал шаг вперед, а под ногой мина. Будто попал в бетономешалку" – Михаил "Депутат" Бакалюк (2023), URL: <https://gazeta.ua/ru/articles/life/sdelal-shag-vpered-a-pod-nogoj-mina-budto-popal-v-betonomeshalku-mihail-deputat-bakalyuk/1150743>
17. В команде Фьюри выступили против смены правил в поединке с Усиком: о чем идет речь (2024), URL: <https://gazeta.ua/ru/articles/sport/v-komande-fyuri-vystupili-protiv-smeny-pravil-v-poedinke-s-usikom-o-chem-idet-rech/1178950>
18. "Есть сильный перекос в IT-сфере. Потребность в специалистах значительно больше, чем их количество" – Артур Михно (2022), URL: <https://gazeta.ua/ru/articles/economics/est-silnyj-perekos-v-itsfere-potrebnost-v-specialistah-znachitelno-bolshe-chem-ih-kolichestvo-artur-mihno/1097941>
19. "Основной фокус сейчас на протезировании" – как "Допомогатор" способствует установлению бионических протезов воинам (2023), URL: <https://gazeta.ua/ru/articles/life/osnovnoj-fokus-sejchas-na-protezirovanii-kak-dopomogator-sposobstvuet-ustanovleniyu-bionicheskikh-proteзов-voinam/1165178>

References:

1. Dotsenko O. L. *Semantyko-prahmatychnyy syntaksys: osoblyvosti vyrazhennya modal'nosti: monografii* [Semantic-pragmatic syntax: features of modality expression: monograph] (Kyiv: Millennium, 2006): 226 s. (In Ukr.).
2. Nizhnik Yu. I. Verbalizatsiia kontseptu sumniv u anhlovnomu khudozhn'omu dyskursi [Verbalization of the concept of doubt in English-language artistic discourse] (Chernivtsi, 2023), 261 s. (In Ukr.).
3. Лема С. «Wiara i wiedza». *Bez Dogmatu*, No. 36 (1998). (In Polish).
4. Лэ Сяомен. «Semantiki somnieniia i sposoby yeo vyrazheniya v tekstakh sovremennykh russkoyazychnykh mass-media [The semantics of doubt and ways of expressing it in the texts of modern Russian-language mass media]». *Movni i kontseptual'ni kartyny svitu* 69 (2) (2021): 121-135. (In Rus.).
5. Li M. «Clarification on Linguistic Applications of Fuzzy Set Theory to Natural Language Analysis». Eighth International Conference on Fuzzy Systems and Knowledge Discovery, (2011): 811-815. (In Eng.).
6. Byalyk V. D., Nizhnik L. I. «Epistemic Words on the Confidence Scale». *Academic Journal of Modern Philology*, 15 (2022): 107-115. (In Eng.).
7. Halliday Michael, Christian Matthiessen. *An Introduction to Functional Grammar. Fourth Edition* (London: Routledge, [2004] 2014): 480. (In Eng.).
8. Junge K. «Phenomenological Note on Belief-Feeling and the Relation Between Affect and Belief». *Scandinavian Journal of Psychology*, 26 (1) (1985): 285-287. (In Eng.).
9. Rubin V. «Epistemic modality : From uncertainty to certainty in the context of information seeking as interactions with texts». *Elsevier Information Processing & Management*, 46 (5) (2010): 533-540. (In Eng.).
10. Silja Renooij, Cilia Witteman. «Talking Probabilities: Communicating Probabilistic

- Information with Words and Numbers». *International Journal of Approximate Reasoning*, 22 (3) (1999): 169-194. (In Eng.).
11. Ukrayinky pokupayut svadebnye bosonozhki. Prodazhi vyrosli s 24 fevralya [Ukrainian Women Buy Wedding Sandals. Sales Have Increased Since February 24] (2022). URL: <https://gazeta.ua/ru/articles/economics/ukrainki-pokupayut-svadebnye-bosonozhki-prodazhi-vyrosli-s-24-fevralya-alina-kachorovskaya/1091056>
 12. Nado nakazyvat' za oskorblenie voennykh i ikh rodnykh [Punishment for Insulting Soldiers and Their Families is Necessary] (2022). URL: <https://gazeta.ua/ru/articles/politics/nado-nakazyvat-za-oskorblenie-voennykh-i-ih-rodnykh-volonter/1069882>
 13. So vsej lyubov'yu unichtozhil by vse, chto nazyvaetsya 'russkim [With All My Love, I Would Destroy Everything That Is Called 'Russian'] (2024). URL: <https://gazeta.ua/ru/articles/culture/so-vsej-lyubovyu-unichtozhil-by-vse-chno-nazyvaetsya-russkim-fagot-ob-artistah-v-okopah-kollegah-iz-rf-i-nacionalizme/1174014>.
 14. Natal'ya Prykhod'ko: Proyeptom "Vidnovys" Fond Vadima Stolaro pytaetsya dat "vtoroe dykhanie" sem'yam s det'mi, gde pogib muzh [Natalia Prykhodko: The "Vidnovys" Project of Vadim Stolar's Fund Tries to Give a "Second Breath" to Families with Children Where the Husband Died] (2022). URL: <https://gazeta.ua/ru/articles/life/natalya-prihodko-proektom-vidnovys-fond-vadima-stolaro-pytaetsya-dat-vtoroe-dykhanie-semyam-s-detmi-gde-pogib-muzh/1107498> (
 15. My – lyudi, kotorye boryutsya za tsennosti, a ne prosto strelyayut [We Are People Who Fight for Values, Not Just Shooting] (2022). URL: <https://gazeta.ua/ru/articles/culture/my-lyudi-kotorye-boryutsya-za-tsennosti-a-ne-prosto-strelyayut-poetessa-maryana-savka/1102927>
 16. Sdelal shag vpered, a pod nogoy mina. Budto popal v betonmeshalku [Took a Step Forward, and There Was a Mine Underfoot. It Was as If I Fell into a Concrete Mixer] (2023). URL: <https://gazeta.ua/ru/articles/life/sdelal-shag-vpered-a-pod-nogoj-mina-budto-popal-v-betonomeshalku-mihail-deputat-bakalyuk/1150743>
 17. V komande Fyuri vystupili protiv smeny pravil v poedinke s Usikom: o chem idet rech' [In Fury's Team Opposed to Changing the Rules in the Fight with Usyk: What It's About] (2024). URL: <https://gazeta.ua/ru/articles/sport/v-komande-fyuri-vystupili-protiv-smeny-pravil-v-poeinke-s-usikom-o-chem-idet-rech'/1178950> (
 18. Est' sil'nyj perekos v IT-sfere. Potrebnost' v spetsialistakh znachitel'no bol'she, chem ikh kolichestvo [There Is a Strong Imbalance in the IT Sphere. The Need for Specialists Is Significantly Greater Than Their Number] (2022). URL: <https://gazeta.ua/ru/articles/economics/est-silnyj-perekos-v-itsfere-potrebnost-v-specialistah-znachitelno-bolshe-chem-ih-kolichestvo-artur-mihno/1097941>
 19. Osnovnoj fokus seychas na protezirovanii [The Main Focus Now Is on Prosthetics] (2023). URL: <https://gazeta.ua/ru/articles/life/osnovnoj-fokus-seychas-na-protezirovanii-kak-dopomogator-sposobstvuet-ustanovleniyu-bionicheskikh-protezo-v-voinam/1165178>